

Københavns og Vartov Valgmenigheder

April 2014 Nr. 1

Herliggørelse

Sidste søndag efter helligtrekonger – Johannes 12,23-33

Der hviler en særlig aura over fyrstepaladser og kongeslotte. De rummer lange historier og fortætter en epokes idealer om skønhed. De kalder på beundring når man betragter dem fra pladsen foran. Der er noget utilnærmeligt ved disse monumenters storhed. Man har i tidernes løb kunnet forestille sig at fyrsten opholdt sig i salen bag dét vindue. Eller var det mon det dér? Man har ikke kunnet se ind ad vinduet, ikke se fyrsten, men han har set ud på én, som han stod dérinde, utilnærmelig i sin magt. Ved sin aura skulle paladset udstråle magt over dem der måtte beundre det.

Der er vel stadig lidt af det på færde hvis vi skulle finde på at opsøge de huse hvor vores idoler bor. De lukker sig for os. Der er intet dørskilt, og hvis der er en ringeklokke, er det aldeles umuligt at overvinde sig selv til at benytte den. Auraen forhindrer at afstanden overskrides.

Dagens evangelium taler om 'herliggørelse'. 'Menneskesønnen skal herliggøres.' Faderen herliggør sit navn ved sin søn og

siger: 'Jeg har herliggjort det, og jeg vil atter herliggøre det.' Det er da også den måde hvorpå guder normalt viser sig: Man kan kende dem på at de omstråles af en særlig herlighed. En glans som ikke er til at tage fejl af når man først ser den.

Men når evangeliet taler om sønnens herliggørelse, er det ikke den pragt som tidligere tiders fyrster udstyrede sig selv med. Den aura som omgav dem, og som gjorde dem utilnærmelige, opløses i den herliggørelse som nu udbredes over livet. Menneskene skal ikke længere være underkastet en skjult magt. For 'nu fældes der dom over denne verden, nu skal denne verdens fyrste jages ud.' Nu skal menneskesønnen herliggøres.

Det kan umiddelbart minde om myterne i fantasy og computerspil hvor to magter er i kamp mod hinanden: lysets og mørkets magter, det onde mod det gode, forløseren mod denne verdens fyrste. Sådan er der da også nogle der forstår dagens evangelium. Som en opfordring til at gå i krig mod den onde fjende, fuldt overbevist om

sejren fordi man på forhånd mener at besidde sandheden. I et mindre format er det en lignende krig der udspiller sig når man i tide og utide finder noget at påtale fordi ens egen opfattelse kun kan holde sig varm i polemikken mod andre. Det er ikke kun i kristendommens historie man har gjort nogen til kætter for at forvise sig om at man selv mener det rigtige.

Det er naturligvis fristende at dele virkeligheden op i to, i to verdener som står uforsonligt over for hinanden, i to synspunkter som aldrig kan forliges, og hvor det derfor kun er kampen der kan rydde grunden for et videre liv. Man forestiller sig at dette liv efter kampen er sundere fordi enhver kamp – også kampen på liv og død – altid ender med at den stærkeste vinder.

Men sådan taler evangeliet ikke. Herliggørelsen er ikke resultat af den stærkes sejr. 'Timen er kommet, da Menneskesønnen skal herliggøres' – det betyder ikke at han svinger sig op over de besejrede fordi han har livet på sin side i kampen mod døden. Han går ned i døden for at bane vejen for et *nyt* liv: det evige liv. Det evige liv vindes ikke som livets kampe vindes. I livets kampe er det den stærke der vinder. Det evige liv vindes kun ved at livet mistes.

Det evige liv er som hvedekornet. Så længe det får lov at ligge på loen eller i laden, bliver det ikke til mere. Men når det lægges i jorden, dør det for at gro og bære aks og mange fold. Rykker man planten op for at se hvedekornet, er det dødt og borte. Alle de muligheder der lå i det, er blevet til virkelighed – fordi det gav afkald på bare at være sig selv. Det herliggøres.

Det liv der vil bevare sig selv, dør en anden død. Det dør som hvedekornet på loen, i laden. Det er livets langsomme, men sikre død. Ja, det kan forekomme at forlængelsen af livet gør det så langsomt at døden er så meget mere nærværende.

Det er i dette visnende liv at vores kampe på liv og død udspiller sig. I de krige og konflikter som på en eller anden måde koster den anden livet og tilføjer ham døden – for at vi selv kan bevare livet. Det er lidt det samme når det er krige på ord og konflikter om meninger. Den anden skal presses derhen hvor han har så meget uret at han ikke har ret til at mene noget som helst. Men det er skruen uden ende. Vi råber højere og højere for at få hinanden til at holde kæft. Ingen lukker munden fordi alle vil lukke den på hinanden.

Men Gud deltager ikke i alt dette. Når Jesus siger: 'Nu fældes der dom over denne verden, nu skal denne verdens første jages ud', så er det ikke sagt af en som er ovenpå. Det er sagt af den som tager alle disse konflikter og kampe på sig, og som i sit inderste bærer dem hos sig. Han udbrøder: 'Nu er min sjæl i oprør, og hvad skal jeg sige? Fader, frels mig fra denne time? Nej, det er derfor, jeg er nået til denne time. Fader, herliggør dit navn!' Guds søn, Gud, er dette dybt splittede menneske. Han bærer fornedrelsen og ophøjelsen i sig selv. Det ene ikke uden det andet.

Midt i fortvivlelsen er herliggørelsen. Midt i elendigheden fødes håbet. Ud af fornedrelsen springer ophøjelsen. Af det døde korn vokser frugten frem.

Auraen kalder på beundring eller frygt – og herskerne har været drevne i at lade dem slå om i hinanden så de det ene øjeblik har villet beundres, det næste frygtes. Frygtes i beundringen. Beundres i frygten.

Men denne verdens første er drevet ud. Auraen er falmet, overstrålet af herliggørelsen. Dermed er det ikke længere frygt og beundring som er grundformen for menneskets liv. Det er tro, tro på herliggørelsen.

Den der herliggøres, den vi skal tro på, kender menneskelivet til bunds. Han ken-

der den splittelse som går ned midt gennem livet. Udspændt som det er mellem fornedrelse og ophøjelse, fortvivlelse og forventning. Det er derfor han er den eneste troværdige Gud. For han vil ikke beundres (som de græske guder) eller frygtes (som de despotiske guder). Han vil kun tros. For vores tro er ikke på hvad som helst. Den beror hverken på frygt eller beundring, men på den herliggjorte Gud.

Hans fortvivlelse kender vi. I fortvivlelsen kan vi ikke se hvordan vores liv kan blive helt, og da er vi i stand til at lægge verden øde omkring os. Men i Guds fortvivlelse bæres vores fortvivlelse. Ved hans fortvivlelse, ved hans død, herliggøres også vi så vi kan bære det evige livs frugt. Vi kan ikke vinde dette liv ved de kampe vi udkæmper med os selv og de andre.

Det er ikke to verdener. Det er ikke sådan at der er én verden hvor denne verdens fyrste hersker, og en anden hvor Guds herlighed viser sig. Ikke én verden hvor alting er galt, og en anden verden hvor alting er rigtigt. En sådan opdeling er ellers meget bekvem. Bare man vælger side kan man mene noget om alting. Bare man beklæder kulør, véd de andre hvor man står. Bare man vedgår hvad man inderst føler, falder tingene på plads. Vi bilder os selv og hinanden ind at det er muligt at *vi* kan skabe klarhed, og at det altid er godt.

Vi kæmper med andre ord om at besidde den aura som tidligere tilkom herskerne. Det gælder om at holde de andre på afstand så de underlægger sig os i deres beundring for udstrålingen af vores aura. Gerne med den respekt som kommer af frygten for hvad vi kan finde på.

Vi skal i stedet høre evangeliet: 'Timen er kommet, da Menneskesønnen skal herliggøres.' Intet er skjult. Kampen mellem verdens magter er forbi, for denne verdens

fyrste er jaget ud. Og hvis han har opholdt sig i det skjulte, dérinde bag gardinet, så er han nu jaget ud på pladsen, ud blandt de mennesker han ikke længere hersker over, men deler liv med. For der er kun én verden, én fælles verden.

Det åbner nye muligheder. For dem vi deler liv med, bør vi hverken frygte eller beundre. Vores liv med hinanden kan vel indeholde både frygt og beundring, men det kan aldrig være det bærende. Det bærende er troen. Når vi tror på hinanden, sætter vi ikke alene vores lid til den anden; vi sætter også vores liv til ham eller hende. Vi mister os selv når vi elsker. Vi mister os selv i troen på den anden. Og det er noget helt andet end at miste sig selv i beundringen eller frygten for den anden.

Hvad har vi at miste i sammenligning med Gud? Gud mister sit liv da han fornedres og ophøjes i sin død. Han tager den dybeste splittelse på sig i sin fortvivlelse. Deraf udspringer hans herliggørelse. Gud er ikke et hvedekorn som henligger på loen eller befinder sig andetsteds i tryk forvaring. Gud er hvedekornet der lægges i jorden og dør for at han kan herliggøres ved os som han sætter sit liv til for.

Det er det evige liv som nu er vores. Det kan hverken frygt eller beundring fratage os. For nu er timen kommet hvor der ikke længere er nogen afstand mellem Gud og os.

Niels Grønkjær

Salmer:

16, 332, 560 – 384, 673, 217

Formandsberetning for 2013 Københavns Valgmenighed

Med taknemlighed og vemod tænker jeg på året der gik, det år som stadig er hos os som erindring, en erindring der giver sammenhæng til vores liv og vores menighed.

Den 6. maj bisattes Birgitte Hejlesen, eller Milchen som vi kaldte hende, fra Immanuelskirken. Hun var datter af menighedens præst fra 1931 til 1957, Jens Christian Hejlesen, og har i bogen om Københavns Valgmenighed skrevet et kapitel der hedder: "Et barndomsliv i Københavns Valgmenighed genoplevet i erindringen". Her fortæller hun om livet i menigheden frem til 1945 og siger om sig selv at hun var et stilfærdigt barn, men med øjne og ører vidtåbne. Det er rigtigt, sådan var hun vist hele livet, det var netop betingelsen for hendes opmærksomhed over for andre. Birgitte Hejlesen har indsat menigheden i sit testamente, også af den grund skylder vi hende tak. Vi vil rejse os og tænke på Milchen.

I 2013 blev Tom Ernst ansat som organist; han spiller allerede og er hos os som om han har været det i årevis. Korsangen, der i fremtiden finder sted mellem efterårsferien og påskeferien, leder han så det er til glæde for alle deltagerne. Tom og Inge Bønnerup gav os Bach-koncerter inden menighedernes Tysklandstur. Tak til jer begge.

Vi har i 2013 forsøgt med gudstjenestetiderne kl. 10 og 16 og hører gerne kommentarer hertil.

Fyraftenssalmesangen i foråret var med Bjarne Hastrup, og i efteråret blev den ledet af Klaus Skovsted og Benedicte Hvidt

Breengaard. Tak til jer begge. Vi har ikke besluttet om fyraftenssalmesang skal fortsætte. Signe Rørdam Thomsen tog sig af adventsmødet for børn, og det var en opløftende oplevelse at se at nutidens børn stadig kan oplukke ørerne og lytte når der fortælles. Tak til Signe og tak til Ida Jessen for bibelhistoriefortællingen.

Vi har med støtte fra Frederiksberg-Fonden gennemført en renovering af tårnuret og fået sat elektrisk optræk på. Vores alterkande, tegnet af Joakim Skovgaard, er p.t. til reparation. Det har konsul Jorcks Fond givet støtte til. Tak til begge fonde.

Vi har fået sat et udhængsskab op, og efter lidt indkørvingsvanskeligheder ser det nu ud til at fungere efter hensigten.

Der venter her i 2014 fx reparation af taget på Immanuelskirken og under jorden reparation af en kloakbrønd på kirkepladsen.

Kaffe/te efter gudstjenesten kl. 10 er mange glade for. De fleste bliver lidt længere og har tid til også at snakke med gudstjenstedeltagere de måske ikke har set før. Tak til alle der medvirker til produktion og uddeling. Hvis nogle flere kunne tænke sig at være med, skal de blot sige til. For en måneds tid siden gjorde vi rent på steder i kirken hvor vi normalt ikke kommer. Igen kunne vi erfare at det er godt at gøre noget sammen.

I 2013 var vi sammen med Vartov værter ved årsmødet for Grundtvigske Valg- og Frimenigheder. Mange tog ansvar og hjalp med til at mødet blev vellykket. Det

vil mange garanteret gøre igen her til efteråret, søndag den 5. oktober, hvor vi har indbudt til årsmødet i sjællandske afdeling. Arrangementet finder sted i Vartov med gudstjeneste kl.10, og foredraget om eftermiddagen holdes af biskop Kjeld Holm.

I efteråret 2013 var en del af menigheden på en Luther-, Goethe-, Bach-tur til Tyskland. Den var utrolig vellykket. Tak til Per Øhrgaard og Niels Thomsen der både før og under turen oplyste os. Det samme gjorde menighedsmøderne i menigheds-salen i Vartov. Her hørte vi om Goethe, Luther, kirkeforfatningen og Hvium-trilogien. Hvis dannelse er alsidig udvikling af menneskets evner, vendt mod ensidighed, må vi være blevet dannede.

Vi har i fællesskab afleveret et hørings-svar til kirkeministeriets udvalg vedr. fremtidig struktur i Folkekirken. Vi mener grundlæggende at man starter et forkert sted i sit forslag. Indflydelsen er flyttet opad, ikke nedad. Nu må vi så se den endelige betænkning fra udvalget.

Samarbejdet med Vartov Valgmenighed har som sædvanligt været tillidsfuldt og søsterligt.

Mere og mere af vores liv, og ikke kun vores arbejdsliv, skal vurderes, og udbyttet af vores indsats skal gøres op. Helst i tal og synligt. Det er en befrielse at gudstjenesten stadig er en tid og et rum hvor det alt sammen gives og kommer til os. Tak til Niels for både søndage og hverdage, for både prædikener og besøg hos medlemmerne.

Danskerne bliver, hævder nogle, mere og mere skeptiske over for etablerede religiøse praksisser; samtidig søger flere mening i såkaldt alternative forestillinger og sætter måske deres egen individuelle tro sammen ud fra forskellige trossystemer. Det er en måde at tænke og handle på som er fremmed for Grundtvig og for den dannelsestænkning der nu er truet i både skole og samfund. Grundtvig tror ikke at man kan tænke "universelt", hævet over historie og samfund. Vi lever, siger han, i en sammenhæng, i fællesskaber, og kan kun forstås i denne sammenhæng. Vi kan og skal ikke vurdere tidligere tider med nutidens målestok, tværtimod er opdragelsens mål at oplyse børnene og os alle om den sammenhæng vi indgår i, og sætte os i stand til at handle i denne sammenhæng.

Ingrid Hentze holder op som forretningsfører. Det sætter skel. Uden hendes (og Arnes) arbejde for Københavns Valgmenighed havde vi nok ikke været her stadigvæk. Per Lund-Hansen har sagt ja til at overtage arbejdet som forretningsfører. Samtidig stopper Benedicte Hvidt Brengaard i rådet og Jesper Troels Jensen har ønsket at "stresse ned" og i stedet blive suppleant. Tak til jer begge for indsatsen. Ellen Wulff og Ruben Filskov har sagt ja til at lade sig vælge som nye rådsmedlemmer. Tak til alle i rådet for loyalt samarbejde og til menigheden for aktiv deltagelse.

Jens Hestbech

Konfirmandundervisning

Den konfirmationsforberedende undervisning for unge der efter sommerferien skal i 8. klasse, begynder i ugen efter skolernes efterårsferie. Konfirmationen vil finde sted engang i april-maj 2015. Man må gerne tage en ven med til undervisningen. Forældre bedes henvende sig til Niels Grønkjær.

Debatmøde om eventuel kirkeforfatning

Kirkeministeriets udvalg for en mulig styringsreform for folkekirken har afgivet sin betænkning til ministeren. Den forventes offentliggjort i løbet af april måned, og *mandag den 28. april kl. 12-16* inviterer Grundtvigs Forum til debatmøde om folkekirkens struktur i Vartovs Store Sal. Her taler udvalgets formand Hans Gammeltoft-Hansen, professor Niels Kærgård, biskop Marianne Christiansen og valgmenighedspræst Morten Kvist. Der er fri adgang til mødet, men tilmelding til Grundtvigsk Forum er nødvendig senest 16. april.

Forud for udfærdigelsen af betænkningen havde ministeriet i 2013 udsendt et debatoplæg fra udvalget. Høringssvaret fra Københavns og Vartov valgmenigheder kan læses på vores hjemmeside.

Årsmøde for Grundtvigske Valg- og Frimenigheder

Under overskriften *Unge, fællesskab og tro* afholder Foreningen af Grundtvigske Valg- og Frimenigheder årsmøde i Vejstrup *lørdag-søndag den 14.-15. juni* med ankomst til Vejstup Efterskole lørdag kl. 13.

En række arbejdscaféer ledet af lokale kunstnere og undervisere vil søge at give indblik i unges tanker om tro, til inspiration for menighederne. Sidst på eftermiddagen er der generalforsamling, og efter festmiddagen musik, sang og samvær i valgmenighedskirken. Søndag friluftsgudstjeneste, frokost og opsamling. Mødet slutter kl. 15.30.

Pris for hele mødet 600 kr., kun lørdag eller søndag 400 kr. Detaljeret program kan ses på hjemmesiden og fremlægges i kirkerne sammen med tilmeldingsblanket som afleveres til Niels Grønkjær senest 11. maj. Transport vil blive søgt koordineret.

KALENDER

Mandag den 28. april kl. 12-16:

Debatmøde om evt. kirkeforfatning i Vartovs Store Sal

Mandag den 28. april kl. 19.30:

Vartov Valgmenigheds årsmøde

Lørdag-søndag den 14.-15. juni:

Foreningen af Grundtvigske Valg- og Frimenigheders årsmøde i Vejstrup

Søndag den 5. oktober:

De sjællandske valgmenigheders efterårsmøde i Vartov

Adresser

Præst: Niels Grønkjær, Løngangstræde 24, 2., 1468 København K, tlf. 33 13 30 31
e-mail: ng@kvvv.dk - hjemmeside: www.kvvv.dk

Københavns Valgmenighed

Formand:

Jens Hestbech

Gl. Kongevej 19, 3. th., 1610 København V

Tlf. 33 24 85 97/31 90 75 97

Forretningsfører:

Per Lund-Hansen

Jonstrupvangvej 8, 3500 Værløse

Tlf. 44 47 47 27/20 68 47 27

Bank: 0255 9 02 83 90

Kirketjenervikar:

Kristoffer Garne Jensen, Elers' Kollegium

Store Kannikestræde 9, 1169 København K

Tlf. 23 96 84 75

Organist:

Tom Ernst

Esplanaden 5B, st.tv., 1263 København K

Tlf. 33 12 69 52

Vartov Valgmenighed

Formand:

Vibeke Hein

Kongevejen 467 B, 2840 Holte

Tlf. 30 62 67 22

Forretningsfører:

Kurt Gottfredsen

Opnæsgård 57, 1. th., 2970 Hørsholm

Tlf. 31 95 63 72

Bank: 6194 - 4170277452

Kirketjener:

Søren Frank Jensen

Tømmergravsgade 30 Z, 2450 København SV

Tlf. 22 89 62 92

Organist:

Inge Bønnerup

Peter Bangs Vej 153, 1. tv., 2000 Frederiksberg

Tlf. 33 32 68 90

For børnepasning under gudstjenester: Kontakt Signe Rørdam Thomsen:
roerdam@hotmail.com

Valgmenighedernes hjemmeside er www.kvvv.dk

Bladets redaktion: Niels Grønkjær (ansv.havende), Lilly Wiberg, Søren Anker-Møller

Forsidevignet: Peter Hentze

Afsender:

Københavns og Vartov
Valgmenigheder
Løngangstræde 24, 2.
1468 København K

Gudstjenester i Vartov Kirke og Immanuelskirken*

13. april (palmesøndag)

Vartov Kirke kl. 10.00

17. april (skærtorsdag)

Immanuelskirken kl. 10.00

Korsang

18. april (langfredag)

Vartov Kirke kl. 10.00

20. april (påskedag)

Immanuelskirken kl. 10.00

21. april (anden påskedag)

Vartov Kirke kl. 10.00

27. april (1. søndag efter påske)

Immanuelskirken kl. 10.00

Torkild Thaning

4. maj (2. søndag efter påske)

Vartov Kirke kl. 10.00

Konfirmation

11. maj (3. søndag efter påske)

Vartov Kirke kl. 8.30

Immanuelskirken kl. 10.00

16. maj (bededag)

Ingen gudstjeneste

18. maj (4. søndag efter påske)

Vartov Kirke kl. 10.00

Nicolai Halvorsen

25. maj (5. søndag efter påske)

Immanuelskirken kl. 10.00

29. maj (Kristi himmelfart)

Vartov Kirke kl. 10.00

Kirkekaffe

1. juni (6. søndag efter påske)

Vartov Kirke kl. 8.30

Immanuelskirken kl. 10.00

8. juni (pinsedag)

Vartov Kirke kl. 10.00

9. juni (anden pinsedag)

Immanuelskirken kl. 10.00

15. juni (trinitatis)

Vartov Kirke kl. 10.00

22. juni (1. søndag efter trinitatis)

Vartov Kirke kl. 8.30

Immanuelskirken kl. 10.00

Kirkegang med børn

29. juni (2. søndag efter trinitatis)

Vartov Kirke kl. 10.00

6. juli – 27. juli

Ingen gudstjenester i juli måned

3. august (7. søndag efter trinitatis)

Immanuelskirken kl. 10.00

*Immanuelskirken ligger på Forhåbningsholms Allé 20, Frederiksberg.